

Työsuojelun säädösvalmistelun seuranta 1/2024

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Työ- ja tasa-arvo-osasto 11.3.2024

Sisältö

1.	Vireillä olevat työsuojelua koskevat säädöshankkeet.....	5
1.1	Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (654/2020) muuttaminen	5
1.2	Lisääntymisterveydelle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä ja vaaran torjunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (603/2015) uudistaminen.....	6
1.3	EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutus työsuojelusäädöksiin.....	7
1.4	Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen	8
1.5	Hallituksen esitys eduskunnalle väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä tehdyn Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi.....	9
1.6	Työkuormituksen hallintaa koskevien säännösten ja ohjeistuksen tarkistaminen.....	10
1.7	Työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta annetun asetuksen (1267/2019) uudistaminen.....	11
1.8	Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annetun lain (452/2020) muuttaminen	12

Johdanto

Lainsäädäntö on yksi tehokkaimmista keinoista vaikuttaa työpaikkojen ja siellä tehtävän työn turvallisuuteen ja terveellisyteen. Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston työsuojeluun liittyvä säädösvalmistelu sisältää kansallisen lainsäädännön valmistelun lisäksi EU-tasoisien lainsäädännön valmistelun.

Työsuojelua koskeva lainsäädäntö muodostaa oman oikeudenalansa, joskin sillä on vahva liittymä ja sama käsitteellinen ympäristö yleisen työoikeuden kanssa. Työsuojelua koskevien säännösten ydinalue muodostuu työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden suojelua koskevista säännöksistä. Keskeisin niistä on työturvallisuuslaki (738/2002).

Työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön kuuluu työympäristön fyysistä ja henkistä turvallisuutta koskevien säännösten ohella työaika ja tietyssä laajuudessa muita työsuhteen ehtoja sekä työelämän yhdenvertaisuutta koskevat säännökset. Työsuhdetta koskevan lainsäädännön valmistelu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, mutta sen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaiselle työsuojeluviranomaiselle (aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet).

Olennaisena osana työsuojelulainsäädäntöä ovat myös koneiden, laitteiden ja kemikaalien sekä muiden työssä käytettävien tuotteiden turvallisuuteen liittyvät säännökset.

Työsuojelua koskevan säädösvalmistelun tavoitteena on huolehtia siitä, että lainsäädäntö on vaikuttavaa, ajantasaista, tarkoituksenmukaista ja selkeätä. Lainsäädännön tulee olla työnantajien ja työntekijöiden sekä valvontaviranomaisen kannalta helposti sovellettavissa olevaa ja ymmärrettävää. Säädökset tukevat ministeriön ja työ- ja tasa-arvo-osaston strategisia tavoitteita. Säännökset eivät saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille.

Säädösvalmistelun osana huolehditaan siitä, että EU:n työsuojelua koskevia aloitteita ja säädösvalmistelua seurataan valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. EU-lainsäädännön valmisteluun pyritään vaikuttamaan kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Työsuojelua koskevien säädösten valmistelu perustuu toimintaympäristön ja voimassa olevan säädöskokonaisuuden sekä yksittäisen säännösten tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden systemaattiseen seurantaan ja analyysiin. Työsuojelulainsäädäntöä

valmistellaan kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmisteleivassa neuvottelukunnassa (TTN) yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Lainsäädäntösuunnitelmat ja -aloitteet käsitellään neuvottelukunnassa varhaisessa vaiheessa, ja valmistelu toteutetaan pääsääntöisesti neuvottelukunnan asettamissa kolmikantaisissa jaostoissa. Joissakin tapauksissa valmistelu voidaan toteuttaa virkatyönä.

Tässä noin kaksi kertaa vuodessa päivitettävässä ajankohtaistiedotteessa kuvataan sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston vastuulla olevat työsuojeluun liittyvät säädösvalmisteluhankkeet, niiden vastuuhenkilöt sekä valmisteluvaihe. Tiedotteeseen ei ole sisällytetty ministeriön 1.9.2017 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen myötä osastolle siirtyneitä asioita (kuten tasa-arvo, lomitukset ja työterveyshuolto).

Euroopan unionissa vireillä olevat työsuojeluun liittyvät lainsäädäntöasiat sekä kuvaukset työsuojelualan EU:n toimijoista esitetään erillisessä Työsuojelun EU-tiedotteessa. Sitä päivitetään samaan aikaan tämän kansalliseen säädösvalmisteluun liittyvän tiedotteen kanssa noin kaksi kertaa vuodessa.

1. Vireillä olevat työsuojelua koskevat säädöshankkeet

1.1 Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (654/2020) muuttaminen

Työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaosto valmistelee esityksen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista muuttamiseksi. HTP-arvoja koskeva säädösvalmistelu on jatkuva prosessi: vanhoja raja-arvoja päivitetään ja uusille aineille asetetaan raja-arvoja sitä mukaa kun uutta tietoa aineiden terveysvaikutuksista ilmenee. Uusi asetus on tarkoitus antaa vuoden 2024 aikana. Tällöin ilmestyisi myös STM:n julkaisu HTP-arvot 2024.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63402 (Ylitöyrä)

1.2 Lisääntymisterveydelle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä ja vaaran torjunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (603/2015) uudistaminen

EU:ssa on syöpädirektiivin päivityksen yhteydessä lisätty lisääntymiselle vaaralliset kemikaalit syöpädirektiivin soveltamisalaan. Tämä edellyttää muutoksia lisääntymisterveyttä koskevaan valtioneuvoston asetukseen. Asetuksella on osaltaan pantu täytäntöön EU-direktiivi 92/85/ETY toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä. Asetuksen uudistuksen yhteydessä pyritään selkeyttämään tämän direktiivin kansallista täytäntöönpanoa. Samalla päivitetään myös asetuksen listausta lisääntymisterveydelle vaarallisiksi katsottavista tekijöistä.

Päivitystarpeita on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa (TTN) ja sen HTP-jaostossa. Työturvallisuuslain muutoksen yhteydessä lain 11 pykälään lisättiin uusi asetuksenantovaltuus, jonka nojalla asetuksen uudistaminen on tarkoitus toteuttaa. Asetusluonnos on ollut lausuntokierroksella 28.6.2023-15.9.2023. Asetus annetaan kevään 2024 aikana.

Lisätietoja: Noora Pajukoski ja Katja Danner
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63710 (Pajukoski) ja 02951 63392 (Danner)

1.3 EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutus työsuojelusäädöksiin

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat keväällä 2016 asetuksen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EU 2016/679; tietosuoja-asetus). Tietosuoja-asetus on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä on sovellettu 25.5.2018 lukien sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla on selvitetty, mitä muutoksia tietosuoja-asetus aiheuttaa työsuojelulainsäädäntöön. Muutostarpeita on myös käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa. Tietosuoja-asetuksen edellyttämät muutokset on tarkoitus toteuttaa lainsäädännössä sitä mukaa, kun säädöksiä muutoinkin muutetaan. Niiden työsuojelusäädösten osalta, joihin ei kohdistu muita muutostarpeita kuin tietosuoja-asetuksesta johtuvat, on tarkoitus antaa erillinen hallituksen esitys. Tällä erillisellä esityksellä uudistettaisiin työsuojeluhenkilörekisteristä annettu laki (1039/2001) ja muutettaisiin panostajalakia (423/2016). Tätä työsuojelusäädöksiä koskevaa erillistä esitystä valmistellaan virkatyönä ministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla, ja tavoitteena on, että esitys on annettavissa kesällä 2024.

Lisätietoja: Anne Vänskä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63507

1.4 Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on selvittänyt rakennustyön turvallisuutta koskevan sääntelyn ajantasaisuutta ja toimivuutta. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti rakennustyön turvallisuudesta annettu valtioneuvoston asetus (205/2009) sekä työturvallisuuslain (738/2002) rakennustyötä koskevat säännökset. Aiheesta pyydettiin aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden näkemykset sekä kuultiin työmarkkinajärjestöjä ja muita sidosryhmiä.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta (TTN) on asettanut jaoston, jonka tehtävänä on käydä läpi muutosehdotukset sekä valmistella esitys säännösten lisäämis- tai muuttamistarpeista.

Jaoston toimikausi jatkuu vuoden 2024 loppuun saakka. Lisätietoa jaostosta, sen kokoonpanosta ja toiminnasta löytyy osoitteesta <https://www.tyosuojelu.fi/tietoa-meista/toiminta/rakennusjaosto>. Verkkosivua päivitetään jaoston työn edetessä.

Lisätietoja: Jarno Virtanen ja Antti Janas

Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi

Puhelin: 02951 63495 (Virtanen) ja 02951 63501 (Janas)

1.5 Hallituksen esitys eduskunnalle väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä tehdyn Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työkonferenssissa kesäkuussa 2019 hyväksyttiin yleissopimus ja sitä täydentävä suositus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä. Sopimuksen tarkoituksena on suojella työntekijöitä ja muita työelämässä olevia henkilöitä väkivallalta ja häirinnältä. Väkivaltaa ja häirintää ehkäistään ja poistetaan lähestymistavalla, jonka tulisi kattaa eri keinoja kuten lainsäädäntö, politiikat, strategiat, valvonta, täytäntöönpano, oikeussuojakeinot, seuraamukset, ohjaus ja koulutus. *Violence and Harassment Convention, 2019 (No. 190); Violence and Harassment Recommendation, 2019 (No. 206)*

Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi syksyllä 2019 lausunnot asian kannalta keskeisiltä ministeriöiltä, työmarkkinajärjestöiltä ja muilta tahoilta yleissopimuksen ratifiointiedellytyksistä. Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella keväällä 2020. Hallituksen esitysluonnosta ja saatua lausuntopalautetta on käsitelty ILO-neuvottelukunnassa ja sen sopimusjaostossa. Lausuntopyynnöt sekä annetut lausunnot ovat saatavissa sosiaali- ja terveysministeriön internetsivuilla osoitteessa <https://stm.fi/hankkeet>, hankkeen tunnus on STM068:00/2019.

Hallituksen esityksen antamiseen on vaikuttanut EU:n komission ehdotuksen (COM(2020) 24 final) käsittely. Ehdotus koskee päätöstä, jolla jäsenvaltiot valtuutettaisiin ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva ILO:n yleissopimus, siltä osin kuin se kuuluu EU:n toimivaltaan. Ehdotuksesta hyväksyttiin yleisnäkemyks 18.9.2023.

Hallituksen esitys eduskunnalle väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä tehdyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi annettiin eduskunnalle marraskuussa 2023 (HE 89/2023 vp). Eduskuntakäsittely on kesken. Jos sopimus hyväksytään, yleissopimus tulisi Suomen osalta voimaan 12 kuukauden kuluttua päivästä, jona sen ratifiointi on rekisteröity ILO:ssa. Ehdotukseen sisältyvä laki tulisi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

Lisätietoja: Hanna-Mari Pekuri
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63459

1.6 Työkuormituksen hallintaa koskevien säännösten ja ohjeistuksen tarkistaminen

Työmarkkinakeskusjärjestöt esittivät sosiaali- ja terveysministeriölle keväällä 2021, että työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan (TTN) yhteyteen perustetaan työn kuormituksen hallintaan keskittyvä kolmikantainen määräaikainen jaosto, jonka tehtävänä on aiheeseen liittyvän työsuojelusäännösten ja ohjeistuksen tarkastelu ja sen pohjalta kehittämistarpeiden arviointi.

TTN asetti työkuormituksen hallinta -jaoston toimikaudeksi 15.10.2021-31.12.2022. Sen tehtävänä on selvittää ja koota työn kuormituksen hallintaan ja työhyvinvoinnin tukemiseen liittyvien työsuojelua koskevien säännösten, ohjeiden sekä oppaiden muodostama kokonaisuus ja arvioida niiden päivitys- ja kehittämistarve. Työkuormituksen hallinnan osalta jaosto keskittyy psykososiaaliseen kuormitukseen.

Jaoston toimeksiantoa täydennettiin maaliskuussa 2022 siten, että jaoston tulee ottaa työssään huomioon pääministeri Marinin hallituksen 11.2.2022 päättämiin työllisyystoimiin sisältyvä kirjaus koskien psykososiaalisen kuormituksen sääntelyn täsmentämistä. Toimeksiannon toteuttamiseksi jaoston toimikautta pidennettiin 31.12.2023 saakka. Myöhemmin jaoston toimikautta pidennettiin 30.6.2024 asti.

Jaoston tehtävät toteuttavat osaltaan pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan työntekijöiden psykososiaalisen kuormituksen hallintaa tehostetaan selkiyttämällä ja kokoamalla yhteen asiaa koskevia säännöksiä sekä syventämällä työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyötä.

Lisätietoja: Jenny Rintala ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63421 (Rintala) ja 20351 63501 (Janas)

1.7 Työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta annetun asetuksen (1267/2019) uudistaminen

EU:n syöpädirektiiviä (2004/27/EY) päivitettiin maaliskuussa 2022 julkaistulla direktiivillä (EU) 2022/431. Muutosdirektiivi pannaan kansallisesti täytäntöön etupäässä antamalla uusi valtioneuvoston asetus, joka korvaisi voimassa olevan työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta annetun asetuksen (1267/2019). Uuden asetuksen (asetuksen ehdotettu nimike: valtioneuvoston asetus syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä) soveltamisala olisi voimassa olevan asetuksen soveltamisalaa laajempi ja kattaisi muutosdirektiiviin perustuen myös lisääntymiselle vaaralliset tekijät. Asetukseen lisättäisiin myös sitovat raja-arvot nikkelille ja sen yhdisteille, bentseenille sekä akryylinitriilille.

Lisääntymiselle vaarallisten altisteiden siirtyessä uuteen asetukseen, on perusteltua sisällyttää myös lyijytyötä koskeva sääntely kyseiseen asetukseen. Samalla kumottaisiin voimassa oleva lyijytyöstä annettu valtioneuvoston päätös (1154/1993).

Asetusmuutoksen valmistelu on tapahtunut työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaostossa. Asetusluonnos on ollut myös kirjallisella lausunkierroksella. Asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan huhtikuun 2024 alussa (syöpädirektiivin päivitysdirektiivin edellyttämät kansalliset muutokset on saatettava voimaan viimeistään 5.4.2024).

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Katja Danner
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63392 (Danner)

1.8 Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annetun lain (452/2020) muuttaminen

Maaliskuussa 2022 julkaistulla direktiivillä (EU) 2022/431 päivitettiin EU:n syöpädirektiiviä laajentamalla sen soveltamisalaa kattamaan myös lisääntymiselle vaaralliset aineet. Syöpädirektiivi on Suomessa pantu täytäntöön ASA-lailla siltä osin kuin kyse on työnantajan velvollisuudesta pitää luetteloa työpaikalla käytettävistä vaarallisista aineista ja niille altistuvista työntekijöistä. ASA-lakia esitetään muutettavaksi direktiivimuutoksen täytäntöönpanemiseksi siten, että se kattaisi myös lisääntymiselle vaaralliset tekijät, ja työnantajalle säädettäisiin velvoite pitää luetteloa lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä ja niille altistuneista työntekijöistä. Työnantaja säilyttäisi kyseiset tiedot viisi vuotta viimeisen tiedon merkitsemisestä luetteloon.

Lakimuutos on valmisteltu työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaostossa. Hallituksen esitys ASA-lain muuttamisesta (HE 104/2023 vp) on annettu eduskunnalle joulukuussa 2023. Parhaillaan asiaa käsitellään eduskunnassa. Lakimuutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.4.2024 (syöpädirektiivin päivitysdirektiivin edellyttämät kansalliset muutokset on saatettava voimaan viimeistään 5.4.2024).

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Katja Danner
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63392 (Danner)